

श्री
राजस्व न्यायाधिकरण काठमाडौं, मुकाम पुलचोक ललितपुर
इजलास
माननीय अध्यक्ष श्री टेकप्रसाद ढुङ्गाना
लेखा सदस्य श्री बासुदेव खनाल
फैसला
२०७९।०८० सालको निर्णय नं. २९४
पुनरावेदन नं. ०७४-RB-०१२३
मुद्दा:- आयकर (२०५९/०६०)

काठमाण्डौ जिल्ला मातातिर्थ गा.वि.स. वडा नं. ७ धाक्सीमा कारखाना भई
का.जि.का.म.न.पा. वडा नं. ११ त्रिपुरेश्वर प्लाजा स्थित हाइल्याण्ड डिष्ट्रीलरी प्रा.
लि. (स्थायी लेखा नं. ३०००४६९४८) का तर्फबाट अधिकार प्राप्त कार्यकारी पुनरावेदक
निर्देशक सविनलाल श्रेष्ठ..... १

विरुद्ध

ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुर..... १ } प्रत्यर्थी

शुरु निर्णय गर्ने कार्यालय र अधिकारी

शुरु निर्णय गर्ने कार्यालय:- ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुर

शुरु निर्णय गर्ने अधिकारी:- प्रमुख कर अधिकृत श्री नवराज भण्डारी

शुरु कार्यालयको निर्णय मिति:- २०६४/०४/३०

प्रशासकीय पुनरावलोकनको निर्णय गर्ने कार्यालय र पदाधिकारी

निर्णय गर्ने कार्यालय: आन्तरिक राजस्व विभाग

निर्णय गर्ने पदाधिकारी: महानिर्देशक श्री राजन खनाल

निर्णय मिति:- २०६८/०६।०२

उपस्थित कानून व्यवसायीहरू

पुनरावेदकका तर्फबाट:- विद्वान अधिवक्ता श्री रमणकुमार कर्ण

प्रत्यर्थी कार्यालयहरूका तर्फबाट:- विद्वान सहायक न्यायाधिवक्ता श्री संगिता थोकर

अवलम्बित नजीर: x

ठूला करदाता कार्यालय, ललितपुरबाट मिति २०६४।०४।३० मा भएको निर्णय र सोही निर्णय सदर गरी आन्तरिक राजस्व विभागका महानिर्देशकबाट भएको मिति २०६८।०६।०२ को निर्णय समेत उपर राजस्व न्यायाधिकरण ऐन, २०३१ को दफा ६(१) र आयकर ऐन २०५८ को दफा ११६ बमोजिम पुनरावेदन दर्ता हुन आएको प्रस्तुत मुद्दा यसै न्यायाधिकरणको क्षेत्राधिकार भित्रको हुँदा प्रस्तुत मुद्दाको संक्षिप्त तथ्य एवं यस न्यायाधिकरणको ठहर यस प्रकार रहेको छ ।

तथ्य खण्ड

१. करदाता हाइल्याण्ड डिष्ट्रीलरी प्रा. लि. को कर परीक्षणको सिलसिलामा आ.व. २०५९/०६० को लागि आयकर ऐन, २०५८ को दफा ९९ बमोजिम कर निर्धारण गरी सोही ऐनको दफा ९६ अनुसार करयोग्य आय रु.१,२५,०७,२३२।९७ कायम गरी आन्तरिक राजस्व कार्यालय, काठमाण्डौ क्षेत्र न.१ बबरमहलमा मिति २०६०।०९।३० मा आय विवरण पेश गरेको ।
२. करदाताबाट पेश हुन आएको विवरण साथ सलग्न कागजात, फाटवारी तथा प्रमाणहरूको अध्ययन, छानविन गरी पेश हुन आएको प्रतिवेदन समेतलाई मुख्य आधार बनाई विचार गर्दा आयकर ऐन, २०५८ बमोजिम कट्टी गर्न नपाउने खर्च रकम दावी भएको देखिएकोले सोही ऐनको दफा १०१ बमोजिम संशोधित कर निर्धारण गर्ने प्रयोजनको लागि जम्मा रु.२,१२,६४,५२२।- कर योग्य आय कायम गर्नुपर्ने भएकोले सो बमोजिम गर्नु नपर्ने कुनै आधार र कारण भए पत्र प्राप्त भएको मितिले १५ (पन्ध्र) दिनभित्र जवाफ पेश गर्न आयकर ऐन २०५८ को दफा १०१ (६) बमोजिम ठूला करदाता कार्यालय, ललितपुरबाट करदाताको नाममा मिति २०६३।०७।१५ मा सूचना जारी भएको ।
३. ठूला करदाता कार्यालय, ललितपुरबाट मिति २०६३।०७।१५ मा जारी भएको सूचना करदाताले मिति २०६३।०७।२३ मा बुझी लिई सो सूचनाको जवाफ मिति २०६३।०८।०५ मा पेश गरेको ।
४. करदाताको आ.व. २०५९/०६० का लागि रु.२,१२,६४,५२२।- करयोग्य आय कायम गरी आयकर ऐन, २०५८ को दफा १०१ बमोजिम कर अधिकृतले संशोधित कर निर्धारण गरी सोही ऐनको दफा १०२ बमोजिम करदातालाई सूचना दिने भनी ठूला करदाता कार्यालय, ललितपुरबाट मिति २०६४।०४।३० मा खडा भएको निर्णय पर्चा ।
५. ठूला करदाता कार्यालय, ललितपुरबाट मिति २०६४।०५।०४ मा जारी गरेको आ.व. २०५९/०६० को आयकर तर्फको संशोधित कर निर्धारण आदेशमा चित्त

नबुझी हाइल्याण्ड डिष्ट्रिलरी प्रा. लि. ले प्रशासकीय पुनरावलोकनका लागि मिति २०६७।०७।१३ मा आन्तरिक राजस्व विभागमा पेश गरेको निवेदन।

६. उधारो बाँकी रकममा व्याज असुल गर्नुपर्ने, नोक्सान दावी भएको मदिरा उत्पादन भइ बिक्री वितरण गरेको मानी सो रकमलाई आयमा समावेश गर्ने, कर्मचारीहरूका लागि खुद मुनाफा बाट छुट्याएको बोनस वितरण हुन नसकेमा त्यस्तो रकम आयकर ऐनको दफा २५ बमोजिम मुनाफा र लाभमा समावेश गर्नुपर्ने, टुटफुट वापत निवेदकले मूल्य अभिवृद्धि कर नियमावलीको नियम ३९क. बमोजिम कार्यालयबाट मिन्हा लिएको नदेखिएको, सवारी साधन भाडा खर्च एकमुष्ट रुपमा वर्षान्तमा खर्च लेखेको र खर्च प्रमाण पेश गर्न नसकेको, कन्सल्टिड फि खर्च भवनको विस्तारसंग सम्बन्धित खर्च नै रहेको देखिँदा पुँजीगत खर्च रहेको पुष्टि हुन आएको, स्टक बिक्रीको नोक्सान खर्च र स्टोरेज नोक्सान खर्च पुष्टि गर्ने प्रमाण पेश गर्न नसकेको, उपदान वापतको रकम खर्च नभई खर्च वापतको व्यवस्था मात्र रहेको देखिएको र सो तथ्यलाई निवेदक स्वयमले स्वीकार गरेको, व्याज खर्च विगत बर्षकै खर्च रहेकोले कट्टी पाउने नदेखिएको र हास खर्च कट्टी पाउनुपर्ने ठोस आधार पेश गर्न नसकेको हुँदा खर्चहरू कट्टी नदिने एवं स्पेयर पार्टस खरीद खर्च दफा १६ बमोजिम हिसाब नगरी दफा १३ बमोजिम सोझै खर्च लेखेको देखिँदा उक्त खर्च कट्टी नदिने गरी ठूला करदाता कार्यालयबाट भएको निर्णय कानूनसम्मत नै रहेको देखिँदा कार्यालयको आदेश खारेज हुनुपर्ने भन्ने निवेदकको जिकिर पुग्न सक्ने देखिएन भन्ने आन्तरिक राजस्व विभागका महानिर्देशकबाट मिति २०६८।०६।०२ मा भएको निर्णय ।
७. उधारोमा दिएको सामानको प्राइम ईन्टरनेशनलबाट व्याज असुल गर्नुपर्ने, नोक्सान दावी भएको जर्तिबाट मदिरा उत्पादन भइ बिक्री वितरण गरेको मानी सो रकमलाई आयमा समावेश गर्ने, कर्मचारीहरूका लागि छुट्याएको बोनस वितरण हुन नसकेमा त्यस्तो रकम मुनाफा र लाभमा समावेश गर्नुपर्ने, टुटफुट सामानको सोधभर्ना वापत भएको खर्च कार्यालयबाट मिन्हा लिएको नदेखिएको, डिष्ट्रिव्युटरलाई सामान पुर्याउन भएको सवारी साधन भाडा खर्चलाई एकमुष्ट रुपमा वर्षान्तमा खर्च लेखेको र खर्च प्रमाण पेश गर्न नसकेको, कन्सल्टिड फि खर्च भवनको विस्तारसंग सम्बन्धित खर्च नै रहेको देखिँदा पुँजीगत खर्च रहेको पुष्टि हुन आएको, स्टक बिक्रीको नोक्सान खर्च र स्टोरेज नोक्सान खर्च पुष्टि गर्ने प्रमाण पेश गर्न नसकेको, उपदान वापतको रकम खर्च नभई खर्च वापतको व्यवस्था मात्र रहेको देखिएको र सो तथ्यलाई निवेदक स्वयमले स्वीकार गरेको, व्याज खर्च विगत बर्षकै खर्च रहेकोले कट्टी पाउने नदेखिएको र हास खर्च कट्टी पाउनुपर्ने ठोस आधार पेश गर्न नसकेको भनी खर्चहरू कट्टी नदिने एवं स्पेयर पार्टस खरीद खर्च सोझै खर्च लेखेको देखिँदा उक्त खर्च कट्टी नदिने गरी ठूला करदाता कार्यालयबाट भएको आदेश र सो आदेशलाई सदर गर्ने गरी आन्तरिक राजस्व

विभागबाट भएको निर्णय समेत त्रुटिपूर्ण हुँदा खारेज गरी पाउँ भन्ने समेत व्यहोराको जिकिर लिई करदाताको तर्फबाट मिति २०६८।०९।०८ मा यस न्यायाधिकरणमा दर्ता भएको पुनरावेदन पत्र ।

८. यसमा पुनरावेदक हाइल्याण्ड डिष्ट्रिलरी प्रा.लि. ले प्रस्तुत मुद्दा कर फछ्यौट आयोगमा निर्णय गरी पाउन कर फछ्यौट आयोगको सहमतिमा पत्र समेत साथै राखी निवेदन गरेकोले कर फछ्यौट आयोग ऐन, २०३३ को दफा ७(२) बमोजिम पुनरावेदन पत्र फिर्ता लिन अनुमती प्रदान गरिएको छ। प्रस्तुत पुनरावेदन पत्रको लगत कट्टा गरी सो को जानकारी विशेष सरकारी वकील कार्यालयलाई दिनु भन्ने यस न्यायाधिकरणबाट मिति २०७२।०३।०६ मा भएको आदेश।
९. यसमा कर फछ्यौट आयोगबाट विवाद समाधान नभई मिसिल फिर्ता आएको र यस न्यायाधिकरणको मिति २०७४/०८/०५ को सार्वजनिक सूचना बमोजिम करदाताको तर्फबाट कर फछ्यौट आयोग ऐन, २०३३ को दफा १६ बमोजिम यस राजस्व न्यायाधिकरणमा मिति २०७४।१२।०५ मा पुनः पुनरावेदन दर्ता भएको ।
१०. यसमा मुलुकी ऐन, अ.बं. २०२ नं. बमोजिम छलफलको प्रयोजनार्थ विशेष सरकारी वकीलको कार्यालयलाई सूचना दिई नियमानुसार पेश गर्नु भन्ने यस न्यायाधिकरणबाट मिति २०७५।०२।२४ मा भएको आदेश।
११. यसमा ठूला करदाता कार्यालयको मिति २०६४।०४।३० को निर्णयको आयकर तर्फ करयोग्य आय गणना महलको प्रकरण २ मा उल्लेख गरे बमोजिम पुनरावेदक करदाताको आ.ब.२०५९।०६० को अन्तःशुल्क निर्धारण भएको हो, होइन? भएको भए सो अनुसारको रकम असुल भयो वा करदाता पुनरावेदनमा गएको छन? भन्ने सम्बन्धमा यथार्थ जानकारी आन्तरिक राजस्व कार्यालय, त्रिपुरेश्वरमा बुझी जवाफ आएपछि नियमानुसार पेश गर्नु भन्ने यस न्यायाधिकरणबाट मिति २०७५।११।१२ मा भएको आदेश।
१२. यसमा शुरु ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुरबाट भएको कर निर्धारण निर्णय उपर आन्तरिक राजस्व विभागबाट मिति २०६८।०६।०२ मा भएको प्रशासकीय पुनरावलोकन सम्बन्धी निर्णय सहितको सक्कल मिसिल प्राप्त भएको नदेखिँदा उक्त मिसिल झिकाई आएपछि नियमानुसार पेश गर्नु भन्ने यस न्यायाधिकरणबाट मिति २०७७।११।१९ मा भएको आदेश।

ठहर खण्ड

१३. नियम बमोजिम पेसी सूचिमा चढी पेस हुन आएको प्रस्तुत मुद्दामा पुनरावेदक करदाता हाइल्याण्ड डिष्ट्रिलरी प्रा. लि. का तर्फबाट उपस्थित हुनुभएका विद्वान् अधिवक्ता श्री

रमणकुमार कर्णले करदाताले आफ्नो व्यवसायसंग सम्बन्धित रहेका कट्टी गर्न पाउने खर्चहरूलाई कट्टी गर्न नपाउने गरी शुरू कार्यालयबाट गरिएको संशोधित कर निर्धारणको आदेश र सोही आदेशलाई सदर गर्ने गरी आन्तरिक राजस्व विभागबाट भएको निर्णय समेत त्रुटीपूर्ण रहेकोले बदर गरी पाउँ भनी गर्नु भएको बहस सुनियो।

१४. प्रत्यर्थी कार्यालयका तर्फबाट उपस्थित हुनुभएका विशेष सरकारी वकील कार्यालय, काठमाडौंका विद्वान सहायक न्यायाधिवक्ता श्री संगिता थोकरले शुरू कार्यालयबाट भएको संशोधित कर निर्धारणको आदेश तथा सोही आदेशलाई सदर गरी अन्तरिक राजस्व विभागका महानिर्देशकले गरेको निर्णय समेत कानून सम्मत नै रहेको देखिँदा सदर गरी पाउँ भनी गर्नुभएको बहस समेत सुनियो।
१५. पुनरावेदक करदाताका तर्फबाट लिइएका पुनरावेदन जिकिरहरू, दुवैतर्फबाट प्रस्तुत बहस बुदाँहरू र मिसिल संलग्न कागज प्रमाणको अध्ययन गरी हेर्दा, ठूला करदाता कार्यालय ललितपुरबाट पुनरावेदक करदाताको हकमा भएको संशोधित कर निर्धारणको आदेश र सो आदेशलाई सदर गर्ने गरी आन्तरिक राजस्व विभागका महानिर्देशकबाट भएको निर्णय मिलेको छ, छैन ? पुनरावेदक करदाताको पुनरावेदन जिकिर पुग्न सक्ने हो वा होइन ? भन्ने प्रश्नमा नै निर्णय दिनुपर्ने देखियो।
१६. अब निर्णयतर्फ विचार गर्दा, करदाताले उधारोमा दिएको सामानको प्राइम ईन्टरनेशनलबाट व्याज असुल गर्नुपर्ने, नोक्सान दावी भएको जर्तिबाट मदिरा उत्पादन भइ बिक्री वितरण गरेको मानी सो रकमलाई आयमा समावेश गर्ने, कर्मचारीहरूका लागि छुट्याएको बोनस वितरण हुन नसकेमा त्यस्तो रकम मुनाफा र लाभमा समावेश गर्नुपर्ने, टुटफुट सामानको सोधभर्ना वापत भएको खर्च कार्यालयबाट मिन्हा लिएको नदेखिएको, डिष्टिब्युटरलाई सामान पुर्याउन भएको सवारी साधन भाडा खर्चलाई एकमुष्ट रूपमा वर्षान्तमा खर्च लेखेको र खर्च प्रमाण पेश गर्न नसकेको, कन्सल्टिङ फि खर्च भवनको विस्तारसंग सम्बन्धित खर्च नै रहेको देखिँदा पुँजीगत खर्च रहेको पुष्टि हुन आएको, स्टक बिक्रीको नोक्सान खर्च र स्टोरेज नोक्सान खर्च पुष्टि गर्ने प्रमाण पेश गर्न नसकेको, उपदान वापतको रकम खर्च नभई खर्च वापतको व्यवस्था मात्र रहेको देखिएको र सो तथ्यलाई निवेदक स्वयमले स्वीकार गरेको, व्याज खर्च विगत वर्षकै खर्च रहेकोले कट्टी पाउने नदेखिएको र हास खर्च कट्टी पाउनुपर्ने ठोस आधार पेश गर्न नसकेको भनी खर्चहरू कट्टी नदिने एवं स्पेयर पार्टस खरीद खर्च सोझै खर्च लेखेको देखिँदा उक्त खर्च कट्टी नदिने गरी गरिएको संशोधित कर निर्धारण आदेश न्यायोचित नभएकोले शुरू आदेश र आन्तरिक राजस्व विभागबाट सोही आदेश सदर गर्ने गरी भएको मिति २०६८।०६।०२ को निर्णय समेत त्रुटीपूर्ण हुँदा बदर गरी दावी गरेको खर्च कट्टी पाउनु पर्दछ भन्ने मुख्य जिकिर लिइ पुनरावेदन पत्र दायर भएको देखियो।

१७. पुनरावेदक करदाताको पहिलो पुनरावेदन जिकिर हेर्दा, कम्पनीले प्राइम इन्टरनेशनलसंग ब्याज अशुल गर्नु पर्ने भन्ने शर्त सम्झौतामा नभएको र ब्याज असुल समेत नगरेकोले उक्त ब्याज खर्चलाई आयमा समावेश गरेको निर्णय त्रुटीपूर्ण भन्ने देखिन्छ। करदाताको वासलातको सम्पत्ति समुहको Sundry Debtors अन्तर्गतका प्राइम इन्टरनेशनललाई दिएको एक महिना नाघेको उधारो बाँकी रकम रु.२०,६९,९७,७९६।५० को ब्याज रु.२७,४९,३०२।८६ उठाउन बाँकी रहेको देखिन्छ। आयकर ऐन, २०५८ को दफा १४ (१) (क) मा “कुनै आय वर्षमा व्यवसाय वा लगानीबाट भएको आयको गणना गर्ने प्रयोजनको लागि व्यवसाय वा लगानीबाट आय आर्जन हुने कार्यका लागि सिर्जना भएको ऋण दायित्व अन्तर्गत सो रकम सोही वर्ष प्रयोग गरिएको वा सो वर्षमा प्रयोग गरिएका कुनै सम्पत्ति खरिद गर्न प्रयोग गरिएको हुनुपर्ने छ” भन्ने कानूनी व्यवस्था रहेको देखिन्छ। करदाताले आफ्नो भगिनी संस्था प्राइम इन्टरनेशनललाई आफ्नो एकमात्र बितरक नियुक्त गरेकोमा विवाद देखिदैन। करदाता र उक्त कम्पनीबीच एक महिनासम्मका लागि बितरकलाई उधारोमा सामान दिने गरी मिति २०५९।१।१८ मा सम्झौता भएको देखिन्छ। बितरक कम्पनी करदाताको भगिनी संस्था भएकोमा समेत विवाद देखिदैन। करदाताले लगातार उधारोमा सामान बिक्री गरेको र सो उधारो बाँकी रकममा कुनै प्रतिफल लिएको देखिदैन भने बितरक कम्पनीको धरौटी रकममा करदाताले ब्याज भूक्तान गरेको देखिन्छ। करदाताले बितरक कम्पनीबाट लिन बाँकी सो रकम उठाउने तर्फ कुनै प्रयास नगरेकोबाट सो रकम बितरकले उपयोग गरेकोमा विवाद रहेको देखिदैन। बितरकले उपयोग गरेको उक्त रकम बराबर करदातालाई वित्तीय भार परेकोमा समेत विवाद रहेन। यसरी करदाताले बितरकबाट आफुले उठाउनु पर्ने उधारो बाँकी रकममा केही नलिने र बितरकले राखेको धरौटी रकममा ब्याज तिरिरहेको देखिँदा बितरकलाई दिएको एक महिना नाघेको उधारो रकममा औषत ब्याजदर १६ प्रतिशतको दरले हुने ब्याज रु.२७,४९,३०२।८६ लाई सम्म आयकर ऐन २०५८ को दफा ७ बमोजिम आयमा समावेश गर्नु पर्ने ठहर गरी ठूला करदाता कार्यालय, ललितपुरबाट भएको निर्णय र सो निर्णयलाई सदर गर्ने गरी आन्तरिक राजस्व विभागका महानिर्देशकबाट भएको निर्णय मिलेकै देखियो।

१८. करदाताको दोस्रो पुनरावेदन जिकिर हेर्दा, करदाताले नोक्सान दावी गरेको मदिरा बिक्री वितरण गरेको मानी कायम गरेको रकमलाई आयमा समावेश गरेको सम्बन्धमा रहेको देखिन्छ। शुरु निर्णय पर्चा हेर्दा, करदाताले नोक्सान दावी गरेको १४,४३३.२८ एल.पि. लिटर मदिराको नोक्सान भएको कच्चा पदार्थबाट मदिरा उत्पादन भइ बिक्री वितरण गरेको मानी रु.२९,३३,८५२।५९ लाई आयमा समावेश गरेको देखियो। करदाताले आ.ब. २०५९/६० मा १४,४३३.२८ एल.पि. लिटर मदिराको उत्पादन प्रक्रियामा नोक्सान भएको जिकिर लिएको भएपनि करदाताबाट अन्तःशुल्क नियमावली,

२०५९ को नियम २३ बमोजिम त्यस्तो नोक्सानी भएको मदिराको सम्बन्धित अन्तःशुल्क अधिकृतबाट मिन्हा गराएको भनी कुनै प्रमाण पेश गर्न सकेको देखिदैन। करदाताले प्रमाण विनाको त्यस्तो नोक्सान दावी भएको मदिराको कच्चा पदार्थबाट २५ यु.पि. शक्तिको च्यालेन्जर हिस्की तयार भै बिक्री गरेको मानी तयारी मदिरा उत्पादन भइ रु.६२,६९,८४९।७५ को करदाताबाट थप बिक्री भएको निष्कर्षमा कर अधिकृत पुगेको देखिन्छ। यसरी हेर्दा सो मदिरा निकासी हुँदा लाग्ने अन्तःशुल्क, धुमपान तथा मदिरा दस्तुर र मदिरा नियन्त्रण सेवा दस्तुर क्रमशः रु. ३९,६९,२२०।२०, रु.९,४४,३३५।२८ र रु.९४,४३३।५२ समेत करदाताबाट असुल हुनुपर्ने देखिन्छ। यसबाट करदाताको कुल बिक्री मुल्य रु.६२,६९,८४९।७५ बाट माथि उल्लिखित अन्तःशुल्क, धुमपान तथा मदिरा दस्तुर र मदिरा नियन्त्रण सेवा दस्तुर रकम कटाउदा कायम हुने रु.२९,३३,८५२।५९ करदाताले बिक्री बितरण गरेको मानी सो रकमलाई आयकर ऐन २०५८ को दफा ७ (२) बमोजिम मुनाफा र लाभमा समावेश गर्नु पर्ने ठहर गरी ठूला करदाता कार्यालय, ललितपुरबाट भएको निर्णय र सो निर्णयलाई सदर गर्ने गरी आन्तरिक राजस्व विभागका महानिर्देशकबाट भएको निर्णय कानूनसम्मत देखियो।

१९. अब पुनरावेदक करदाताको तेस्रो पुनरावेदन जिकिर हेर्दा, पुनरावेदक करदाताले बोनस खर्च अन्तर्गत छुट्याई वितरण नगरेको रकम रु.९,८२,६८९।-लाई आयकर ऐन, २०५८ को दफा ७ बमोजिम आयमा समावेश गरेको सम्बन्धमा रहेको देखिन्छ। करदाताले आ.ब. २०५८/०५९ को वितरण गर्न बाँकी बोनस रु.९९,५६,६५३।- र यस वर्षको बोनस रु.९०,९९,००७।- समेत जम्मा रु.२९,७५,६६०।- बोनस वितरणको लागि व्यवस्था गर्नुपर्नेमा करलेखा परीक्षणको प्रतिवेदन अनुसार रु.९९,९२,९७९।- मात्र बोनसको लागि छुट्याएको देखिएकोले बोनस लेखी वितरण नगरेको रु.९,८२,६८९।-लाई करदाताको मुनाफा र लाभमा समावेश गर्नुपर्ने भनी निर्णय भएको देखिन्छ। आयकर ऐन, २०५८ को दफा २५ को उपदफा (१) मा “कुनै व्यक्तिले कुनै रोजगारी, व्यवसाय वा लगानीबाट प्राप्त गरेको आयको गणनामा प्राप्त गरेको रकम र व्यहोरेको खर्चको लेखा राख्दा देहायको अवस्थामा सो व्यक्तिले सोध भर्ना, असूल उपर, दावी त्याग, अपलेखन वा मिनाहा गरिएको समयमा उपयुक्त समायोजन गर्नुपर्नेछ” भन्ने व्यवस्था गर्दै खण्ड (ग) मा “खर्च गरिएको रकमको लेखा एक्रयल आधारमा राखिएकोमा पछि गएर सो व्यक्तिले त्यस्तो खर्च गर्ने दायित्व छाडिदिएमा वा सो खर्च दावी भएको अवस्थामा जुन व्यक्तिलाई सो ऋण तिर्नुपर्ने हो, सो व्यक्तिले ऋण मिनाहा दिएमा ” भन्ने व्यवस्था गरेको देखिन्छ। करदाताले बोनस वापत छुट्याएको रकम बोनस वितरण गरी बाँकी रहेको रकम मध्ये ३० प्रतिशत रकम मिति २०६३/०९/२४ मा नेपाल राष्ट्र बैंक थापाथली स्थित राष्ट्रिय स्तरको कल्याणकारी कोषको खाता नं. ९६३६२८ मा जम्मा गरेको र ७० प्रतिशत रकम

कल्याणकारी कोषको एभरेष्ट बैंकको सतुंगल शाखामा रकम जम्मा भईसकेको भनी जिकिर लिएको देखियो। यसरी बोनस वापतको रकममा करदाताले दायित्व नछाडेको र कानून बमोजिम नै कल्याणकारी कोषमा जम्मा गरेको हुँदा पुनरावेदक करदाताले गत आ.व. र यस आ.व. समेतको लागि भनी रु.२१,७५,६६०।- बोनसको लागि छुट्याएको रकम मध्ये करलेखा परीक्षणको प्रतिवेदन अनुसार रु.११,९२,९७९।- मात्र बोनस वितरण गरेको भनी रु.९,८२,६८१।- लाई करदाताको मुनाफा र लाभमा समावेश गरेको बोनस ऐन, २०३० को व्यवस्था अनुकूल नदेखिई न्यायोचित समेत मात्र नमिलेको हुँदा बोनस वितरण गरी बाँकी रहेको रकम रु.९,८२,६८१।- लाई आयकर ऐन, २०५८ को दफा ७(२) बमोजिम करदाताको मुनाफा र लाभमा समावेश गर्ने गरी ठूला करदाता कार्यालयबाट भएको निर्णय र सोही निर्णय सदर गर्ने गरी आन्तरिक राजस्व विभागका महानिर्देशकबाट भएको निर्णय समेत मिलेको नदेखिँदा उल्टी हुने देखियो।

२०. अब पुनरावेदक करदाताको चौथो पुनरावेदन जिकिर हेर्दा, करदाताले Breakage and wastage खर्च भनी Selling and distribution expenses अन्तर्गत टुटफुट सामानको सोधभर्ना वापतको खर्च अमान्य गरी आयमा समावेश गरेको सम्बन्धमा रहेको देखिन्छ। करदाताले टुटफुट सामानको सोधभर्ना गर्नुपर्नेमा सिधै खर्च लेखेको रु.११,५६,७८६।०९ लाई करदाताको आयमा समावेश गरेको देखिन्छ। आयकर ऐन, २०५८ को दफा १३ मा ठूला करदाता कार्यालयले "कुनै ब्यक्तिले कुनै आय वर्षमा कुनै व्यवसाय वा लगानीबाट भएको आय गणना गर्ने प्रयोजनको लागि यस ऐनको अधिनमा रही कारोवारसंग सम्बन्धित देहायका खर्चहरू कट्टी गर्न पाउनेछः-

(क) सो आय वर्षमा भएका

(ख) सो व्यक्तिबाट भएका,

(ग) व्यवसाय वा लगानीबाट आय आर्जन हुने कार्यमा भएका" भन्ने कानूनी व्यवस्था रहेको देखिन्छ।

करदाताले यो शिर्षकमा दावी गरेको खर्च डिष्ट्रिब्युटर्सलाई वितरण गरेको सामान टुटफुट भएको वापत माग भएको भनी दावी लिएको देखियो। मूल्य अभिवृद्धि कर ऐन, २०५२ को दफा १६ख बमोजिम करदाताले नोकसान भएको सामानको मूल्य अभिवृद्धि कर कट्टी गरेको भनी प्रमाण पेश गरेको वा सो प्रयोजनको लागि मूल्य अभिवृद्धि कर नियमावली, २०५३ को नियम ३९क. मा तोकिएको प्रक्रिया बमोजिम टुटफुट सामानको शोधभर्ना लिने तर्फ करदाताले कुनै कानूनी प्रकृया अवलम्बन गरेको भन्ने देखिँदैन। यसबाट दावी गरेको खर्च स्पष्ट रूपले मूल्य अभिवृद्धि कर ऐन, २०५२ तथा मूल्य अभिवृद्धि कर नियमावली, २०५३ बमोजिमको प्रकृया अवलम्बन

नगरेको स्थितिमा त्यस्तो खर्च वापतको रू.११,५६,७८६।०९ आयकर ऐन २०५८ को दफा १३ को दायरामा आई खर्च कट्टी गर्न मिल्ने नदेखिँदा शुरू निर्णय तथा सोही निर्णय सदर गर्ने गरेको आन्तरिक राजस्व विभागका महानिर्देशकबाट भएको निर्णयलाई समेत अन्यथा भन्न मिल्ने देखिएन।

२१. त्यसै गरी पुनरावेदक करदाताको पाँचौ पुनरावेदन जिकिर हेर्दा, करदाताले सरकारी कर, चन्दा र जरिवाना वापत दावी गरेको खर्च अमान्य गरेको सम्बन्धमा रहेको पाइन्छ। करदाताले क्रेतालाई सामान बिक्री गर्दा तिरेको करको दायित्व करदाताको रहेको नदेखिएकोमा सिधै खर्च लेखेको रू.२,८७,३११।- लाई ठूला करदाता कार्यालयले खर्च अमान्य गरेको देखियो। प्राइम इन्टरनेशनलले उपत्यका बाहिरका क्रेतालाई करदाताबाट सामान खरिद गरी सामान बिक्री गर्दा भौ. नं. ३८५३ र ३८५४ मिति २०६०/०३/३२ बाट नगरपालिका कर खर्च वापतमा रकम रू.२,८७,३११।- भुक्तानी गरेको देखिन्छ। करदाताबाट सामान लिइ बिक्री गर्ने विक्रेतामा रहने स्थानीय करको दायित्व यी करदातामा सर्न सक्ने अवस्था देखिएन। आयकर ऐन, २०५८ को दफा ८१(१) को खण्ड (ग) बमोजिम दावी गरेको प्रत्येक खर्चको प्रमाण पेश गरी पुष्टी गर्ने दायित्व करदाताको नै हुने देखिन्छ। करदाताले सवुद प्रमाण पेश गरी पुष्टी गर्न नसकेको रू.२,८७,३११।- लाई अमान्य गरी करदाताको आयमा समावेश हुने गरी आयकर ऐन, २०५८ को दफा १३ र ८१ को रोहमा ठूला करदाता कार्यालयको संशोधित कर निर्धारण आदेश र सोही आदेश सदर गर्ने गरी आन्तरिक राजस्व विभागको महानिर्देशकबाट भएको निर्णयलाई गैर कानुनी एवं त्रुटीपूर्ण भन्न मिल्ने देखिएन।

२२. पुनरावेदक करदाताको छैठौँ पुनरावेदन जिकिर हेर्दा, करदाताले दावी गरेको Storage loss खर्चलाई अमान्य गरी आयमा समावेश गरेको सम्बन्धमा रहेको देखिन्छ। करदाताले नोक्सानी मिन्हा दिने सम्बन्धी प्रक्रिया पुरा गरेको नदेखिँदा सिधै खर्च लेखेको रू.६१,५९१।- लाई ठूला करदाता कार्यालयले करदाताको आयमा समावेश गरेको देखिन्छ। उक्त दावी प्रमाणित गर्न करदाताले टुटफुट हुने प्रकृतिका सामान सिसाको बोतल, ग्लास, प्लाष्टिकका बोतलहरू जस्ता समानहरू टुटफुट तथा पुरानो भएर खेर जाने र पुनः प्रयोग गर्न नमिल्ने हुँदा उत्पादनमा नोक्सान नदेखाई Storage loss मा देखाएको हुँदा यस्तो खर्चहरू व्यापार व्यवसायसंग नै सम्बन्धित भएको हुँदा आयकर ऐन, २०५८ को दफा १३ बमोजिम उक्त शीर्षकमा भएको खर्च कट्टी गरी पाउ भन्ने तर्क अघि सारेको पाइन्छ। आ.व २०५९/०६० मा Storage loss मा रू.६१,५९१।८८ खर्च दावी गरेकोमा कर परीक्षणको सिलसिलामा उक्त खर्चलाई पुष्टि गर्ने कागजात पेश हुन नआएको र सो नोक्सानलाई मिन्हा दिने कानूनी प्रक्रिया पुरा गरेको समेत नदेखिँदा उक्त खर्चलाई आयकर ऐन, २०५८ को दफा १३

बमोजिमको वास्तविक खर्च हो भनेर मात्र आधार नरहेकोले सो रकमलाई करदाताको आयमा समावेश गरी ठूला करदाता कार्यालयबाट भएको संशोधित कर निर्धारण आदेश र सोही आदेश सदर गर्ने गरी आन्तरिक राजस्व विभागको महानिर्देशकबाट भएको निर्णय समेत कानूनसम्मत नै देखियो।

२३. पुनरावेदक करदाताको सातौं पुनरावेदन जिकिर हेर्दा, करदाताले Loss on stock sale शीर्षकमा लेखेको खर्चलाई अमान्य गरी आयमा समावेश गरेको सम्बन्धमा रहेको देखिन्छ। करदाताले नोकसानमा बिक्री गर्नु पर्नाको कारण उल्लेख नगरी लागत भन्दा कममा बिक्री गरी खर्च लेखेको रु.८२,७३०।- लाई ठूला करदाता कार्यालयले करदाताको आयमा समावेश गरेको देखिन्छ। उक्त दावी प्रमाणित गर्न करदाताले टुटफुट हुने प्रकृतिका सामान सिसाको बोतल, ग्लास, प्लाष्टिकका बोतलहरू जस्ता समानहरू टुटफुट तथा पुरानो भएर खेर जाने र पुनः प्रयोग गर्न नसक्ने हुँदा स्टकमा पुरानो शिशिहरू बिक्री गरिदा टुटफुट भै नोकसानी भएको हुनाले मिन्हा पाउनुपर्ने यस्तो खर्चहरू व्यापार व्यवसायसंग नै सम्बन्धित भएको हुँदा आयकर ऐन, २०५८ को दफा १३ बमोजिम खर्च कट्टी गरी पाउ भनी जिकिर लिएको देखिन्छ। करदाताले Loss on stock sale मा रु. ८२,७३०।- खर्च दावी गरेकोमा कर परीक्षणको सिलसिलामा उक्त खर्चलाई पुष्टि गर्ने कागजात पेश हुन नआएको र सो नोकसानीलाई मिन्हा दिने कानूनी प्रक्रिया पुरा गरेको समेत नदेखिँदा उक्त खर्चलाई आयकर ऐन, २०५८ को दफा १३ बमोजिमको खर्च हो भन्ने आधार समेत रहेको नदेखिँदा सो रकमलाई करदाताको आयमा समावेश गरी ठूला करदाता कार्यालयबाट भएको संशोधित कर निर्धारण आदेश र सोही आदेश सदर गर्ने गरी आन्तरिक राजस्व विभागको महानिर्देशकबाट भएको निर्णय समेत कानूनसम्मत नै देखियो।

२४. पुनरावेदन करदाताको आठौं पुनरावेदन जिकिर हेर्दा, करदाताले Excise Duty शीर्षकमा लेखेको खर्चलाई अमान्य गरेको सम्बन्धमा रहेको देखियो। करदाताले निकासी गरेको मदिरा आ.ब. २०५८/५९ संग सम्बन्धित भएको भनी सोको अन्तःशुल्क खर्च लेखेको रु.३६,९३६।-लाई करदाताको आयमा समावेश गरेको देखिन्छ। करदाताले अन्तःशुल्क दरबन्दी परिवर्तन भएको कारणले २०५८/१०/०३ को रकम आन्तरिक राजस्व कार्यालयबाट माग गरेकोमा करदाताबाट मिति २०६०/०१/३१ मा दाखिला गरेको भनी सोमा मिन्हा दावी गरेको देखिन्छ। करदाता आफैले पेश गरेको उक्त रकम यस आ.ब. को नभएको प्रष्ट भइरहेको तथा कानून बमोजिम बुझाउनु पर्ने कर रकम कट्टी गर्न नपाइने प्रष्ट कानूनी व्यवस्था आयकर ऐन, २०५८ को दफा २१(१) को खण्ड (ख) मा रहेको सन्दर्भमा अन्तःशुल्क वापत बुझाएको खर्चलाई आयकर ऐन, २०५८ को दफा १३ बमोजिमको खर्च हो भन्ने आधार समेत रहेको नदेखिँदा सो रकमलाई करदाताको आयमा समावेश गरी ठूला करदाता कार्यालयबाट भएको

संशोधित कर निर्धारण आदेश र सोही आदेश सदर गर्ने गरी आन्तरिक राजस्व विभागको महानिर्देशकबाट भएको निर्णय समेत कानूनसम्मत नै देखियो।

२५. करदाताको नवौं पुनरावेदन जिकिर हेर्दा, करदाताले दावी गरेको Spare parts खरिद गरेको खर्चलाई ठूला करदाता कार्यालयले अमान्य गरेको सम्बन्धमा रहेको देखिन्छ। शुरु निर्णय हेर्दा, करदाताले Spare parts खरिद गर्दा गरेको खर्च दफा १६ को सिमा भित्र नपरेको भनी रु.१,५३,५१९।३१ लाई करदाताको आयमा समावेश गरेको देखिन्छ। करदाताले Spare parts खरिद गरेको खर्चलाई आयकर ऐन, २०५८ को दफा १६ बमोजिम मर्मत तथा सुधार खर्च अन्तर्गत दावी नगरी सोझै दफा १३ बमोजिम खर्च कट्टी दावी गरेको पाइयो। करदाताले कम्पनीको कुनै सामान विग्रीए वा नासिए सोको मर्मत तथा सुधार गर्नको लागि खरिद गरेको Spare parts आफ्नो सम्पतिको हास आधारमा जोड्न पाउने नै हुन्छ। यस अन्तर्गत जोडिएको सम्पतिमा आगामी आ.ब. मा सम्पतिको हास खर्चको तोकिएको आधारमा खर्च कट्टी गर्ने तर्फको कानूनी प्रक्रियामा नगर्दै आयकर ऐन, २०५८ को दफा १३ बमोजिम सिधै खर्च कट्टी गर्न माग दावी गरेको मिलेको नदेखिँदा सो रकमलाई करदाताको आयमा समावेश गरी ठूला करदाता कार्यालयबाट भएको संशोधित कर निर्धारण आदेश र सोही आदेश सदर गर्ने गरी आन्तरिक राजस्व विभागको महानिर्देशकबाट भएको निर्णय समेत कानूनसम्मत नै देखियो।

२६. करदाताको दशौं पुनरावेदन जिकिर हेर्दा, करदाताले दावी गरेको Vehicle renting अन्तर्गत गरेको खर्चलाई ठूला करदाता कार्यालयले अमान्य गरेको सम्बन्धमा रहेको देखिन्छ। करदाताले Vehicle renting अन्तर्गत गरेको खर्चको प्रमाण पेश नगरेको भनी रु.३,६०,०००।- लाई करदाताको आयमा समावेश गरेको देखिन्छ। आयकर ऐन, २०५८ को दफा ८१ उपदफा (१) मा "यस ऐन बमोजिम कर बुझाउनु पर्ने दायित्व भएको प्रत्येक व्यक्तिले विभागबाट तोकिएको प्रकार, ढाँचा, लेखापरीक्षणको प्रमाणीकरण वा अन्य प्रकारले गर्नुपर्ने प्रमाणीकरण तथा प्रमाणीत गर्ने कागजातहरूका अतिरिक्त देहाय बमोजिमका आवश्यक कागजातहरू नेपालमा खडा गरी राख्नु पर्नेछः-

(क) यस ऐन बमोजिम विभागमा पेश गर्नुपर्ने आयविवरण वा अन्य कुनै कागजातहरूलाई पुष्ट्याई गर्ने आवश्यक सूचना तथा कागजात,

(ख) निजले बुझाउनु पर्ने कर निर्धारण गर्न सघाउ पुऱ्याउने कागजात,

(ग) खर्च कट्टीलाई पुष्ट्याई गर्ने कागजात" भन्ने कानूनी व्यवस्था रहेको देखिन्छ।

करदाताले सम्झौता गरी Vehicle renting मा लिएको र सो को अग्रिम कर कट्टी गरेको भनी गाडी खर्च प्रमाणित खर्च भएको भनेतापनि करदाता र गाडीवाला बीचमा भएको भनिएको सम्झौता एवं सोखर्चलाई पुष्टी गर्ने प्रमाण नभएको तथ्यलाई करदाताले नै

स्वीकार गरेको देखिंदा त्‍यस्तो खर्चलाई पुष्ट्याई गर्ने रीतपूर्वकको सम्झौता एवं बिल भरपाई पेश नगरेको हुंदा आयकर ऐन (संशोधन सहित), २०५८ को दफा १३ बमोजिम खर्च कट्टी अमान्य गर्नु पर्ने ठहर्‍याई भएको निर्णय कानून सम्मत नै देखिन आउदा आयकर ऐन, २०५८ को दफा १३ बमोजिम उक्त शीर्षकमा भएको खर्च कट्टी गरी पाउँ भन्ने करदाताको पुनरावेदन जिकिर पुग्न सक्ने देखिएन।

२७. करदाताको एघारौं पुनरावेदन जिकिर हेर्दा, करदाताले Consulting fee अन्तर्गत office extension work वापत गरेको खर्चलाई ठूला करदाता कार्यालयले अमान्य गरेको सम्बन्धमा रहेको देखिन्छ। करदाताले Consulting fee अन्तर्गत office extension work मा गरेको खर्चलाई पुँजीकरण गर्नुपर्नेमा सो नगरेको भनी रु.५०,०००।- लाई करदाताको आयमा समावेश गरेको देखियो। करदाताले office extension work अन्तर्गत खरिद गरेको खर्चलाई स्थिर सम्पतिमा पुँजीकरण नगरी सोझै दफा १३ बमोजिम खर्च कट्टी दावी गरेको देखिन्छ। करदाता कम्पनीले स्थिर सम्पतिको खरिद र सो को जडानसंग सम्बन्धित खर्चहरूलाई स्थिर सम्पतिको मूल्यमा समावेश गर्नुपर्ने देखिन्छ। यसरी करदाताले office extension work अन्तर्गत खरिद गरेको खर्चलाई स्थिर सम्पतिमा पुँजीकरण नगरी सो खर्च आयकर ऐन, २०५८ को दफा १३ बमोजिम सिधै खर्च कट्टी गर्न माग दावी गरेको कानूनसम्मत नदेखिंदा सो रकमलाई करदाताको आयमा समावेश गरी ठूला करदाता कार्यालयबाट भएको संशोधित कर निर्धारण आदेश र सोही आदेश सदर गर्ने गरी आन्तरिक राजस्व विभागको महानिर्देशकबाट भएको निर्णय समेत न्यायोचित नै देखियो।

२८. करदाताको बाह्रौं पुनरावेदन जिकिर हेर्दा, करदाताले Staff gratuty fund शीर्षक अन्तर्गत व्यवस्था गरेको खर्चलाई ठूला करदाता कार्यालयले अमान्य गरेको सम्बन्धमा रहेको देखिन्छ। करदाताले उपदान अन्तर्गत गरेको खर्च रु.६,१७,४९४।- लाई शुरु कार्यालयले आयमा समावेश गरेको देखियो। आयकर ऐन, २०५८ को दफा २४(१)(२) मा भएको व्यवस्था अनुसार पेन्सन तथा उपदान वापतको रकम कर्मचारीको नाममा छुट्टा छुट्टै खातामा दाखिला नभएको र बैंकको नाममा रहेको कोषमा एकमुष्ट दाखिला हुने गरेको साथै पेन्सन तथा उपदान व्यवस्था वापत प्रत्येक कर्मचारीको आयमा समावेश गरी आयकर ऐन, २०५८ को दफा ६३ को उपदफा (२) तथा आयकर नियमावली २०५९ को नियम २१ बमोजिम अवकाश योगदान रकमको सीमासम्म घटाई पाउन दावी समेत गरेको देखिएन। अतः करदाताले स्वीकृत अवकाश कोषमा उपदान व्यवस्था वापत एकमुष्ट जम्मा गरेको अवस्थामा आयकर प्रयोजनको लागि खर्च दावी गरेको लेखाको सर्वमान्य सिद्धान्त विपरीत पेन्सन तथा उपदान वापत भएको वास्तविक खर्च घटाइ यस वर्षमा भएको यथार्थ खर्चलाई कट्टी दिई बाँकी रु.६,१७,४९४।- समेत खर्च कट्टी लिन आयकर ऐन २०५८ को दफा

२४(४)(ख), ६३(२) तथा आयकर नियमावली २०५९ को नियम २१ को विपरीत देखिएकोले सोही ऐनको दफा १३(ग) अनुसार खर्च कट्टी दावी गर्न मिल्ने देखिदैन। वास्तविक रूपमा भुक्तानी प्राप्त गर्ने हिताधिकारीहरूको विवरण विना नै यसरी रकम पठाइ खर्च दावी गरेको उक्त खर्च आयकर ऐन, २०५८ को दफा ६५(१) बमोजिम खर्च कट्टी पाउने अवस्था नदेखिँदा सोही ऐनको दफा ७(२) अनुसार उक्त रकम समेत बैंकको मुनाफा तथा लाभमा समावेश गरी संशोधित कर निर्धारण गरेको ठूला करदाता कार्यालय ललितपुरबाट भएको निर्णय र सोही निर्णय सदर गर्ने गरी आन्तरिक राजस्व विभागका महानिर्देशकबाट भएको निर्णय समेत न्यायोचित नै देखियो।

२९. करदाताको तेहौं पुनरावेदन जिकिर हेर्दा, करदाताले Interest on short term loan शीर्षक अन्तर्गत गरेको खर्चलाई अमान्य गरेको सम्बन्धमा रहेको देखिन्छ। ठूला करदाता कार्यालयबाट भएको अन्तिम कर निर्धारणको क्रममा करदाताको T R Loan का ब्याज खर्चहरू आ.व. २०५९।०६० मा भुक्तानी गरे पनि अधिल्लो आ. व. को भएको देखिएकोले ब्याज खर्च रु.३३,८०७।९४ लाई आयकर ऐन, २०५८ को दफा १४ बमोजिम खर्च कट्टी नहुने भन्ने व्यहोरा उल्लेख गरेको देखिन्छ। पुनरावेदक करदाताले आफ्नो पुनरावेदन जिकिरमा आफ्नो कम्पनीले बैंकबाट लिएको T R Loan वापत भुक्तानी दिनुपर्ने ब्याजको विवरण गत आ.व. समाप्त भएपछि प्राप्त भएको र कम्पनीले विवरण प्राप्त भएपछि उक्त ब्याज रकम भुक्तानी दिएको र गत आ.व. मा यस खर्च रकमलाई प्रोभिजन नगरी खर्च कट्टी समेत नभएको भन्ने विषय उल्लेख गरेको भएतापनि उक्त विवरण प्राप्त भए नभएको सम्बन्धमा ठोस तथा वस्तुनिष्ठ आधार पेश गर्न सकेको देखिदैन। आयकर ऐन, २०५८ को दफा १४(१) मा "कुनै आयबर्षमा लिएको ऋण रकम सोही बर्ष प्रयोग गरिएका कुनै सम्पत्ती खरिद गर्न प्रयोग गरिएको" भन्ने व्यवस्था गरेको र सोही ऐनको दफा २ को खण्ड (२) (झ) मा "आयबर्ष" भन्नाले "कुनै सालको श्रावण एक गतेदेखि अर्को सालको आषाढ मसान्तसम्मको अवधि सम्झनुपर्छ" भनी स्पष्ट व्यवस्था गरेको हुँदा गत आ.व. को ब्याज खर्च यस आ.व. मा कट्टी पाउन सक्ने देखिएन। त्यसैले पुनरावेदक करदाताले व्यवसायको लागि नगद नभएको भनी विभिन्न बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूबाट ऋण लिएकोमा आर्थिक बर्ष समाप्त भएपछि मात्र बैंकबाट ब्याजको विवरण प्राप्त भएकोले उक्त ब्याज रकम भुक्तानी दिएको र गत आ.व. मा उक्त खर्च रकमलाई प्रोभिजन नगरी खर्च कट्टी समेत नभएको भन्ने जिकिर लिई ब्याज खर्च दावी गरेको देखिएको अवस्थामा ब्याज रकम रु.३३,८०७।९४ लाई आयकर ऐन, २०५८ को दफा १४ बमोजिम खर्च कट्टी अमान्य हुने गरी ठूला करदाता कार्यालयबाट भएको निर्णय र सो निर्णयलाई सदर गर्ने गरी आन्तरिक राजस्व विभागका महानिर्देशकबाट भएको निर्णय समेत न्यायोचित नै देखियो।

३०. करदाताको अन्तिम पुनरावेदन जिकिर हेर्दा, हास खर्च वापत दावी गरिएको रकम रु.५१,२७६।४२ अमान्य गरिएको निर्णय उपर रहेको देखिन्छ। आयकर ऐन, २०५८ को दफा १९(१) मा "कुनै व्यक्तिले कुनै आय वर्षमा कुनै व्यवसाय वा लगानीबाट भएको आय गणना गर्ने प्रयोजनका लागि सो व्यवसाय वा लगानीबाट सो व्यक्तिको आय आर्जन गर्न सो वर्षमा आफ्नो स्वामित्वमा रही प्रयोग गरेको हास योग्य सम्पत्तिको हास भए वापत अनुसूची-२ बमोजिम हास खर्च कट्टी गर्नु पर्नेछ" भन्ने व्यवस्था भएकोमा सोही दफा १९ सँग सम्बन्धित अनुसूची -२(१) मा उल्लिखित हासयोग्य सम्पत्तिको वर्गीकरण र समूहिकरण शीर्षक अन्तर्गतको वर्ग 'ग' मा "अटोमोवाइलसहरु, वस तथा मिनिवसहरु" र वर्ग 'घ' मा "निर्माण तथा उत्खनन् लगायत अन्य कतै समावेश नभएका हास योग्य सम्पत्तिहरु" भनी स्पष्ट किटान गरेको देखिन्छ। करदाताले हास कट्टी दावी गरेको मोटरसाइकल स्पष्ट रूपमा करदाता कम्पनीको उपकरण भएको कुरामा विवाद देखिएन। समूह 'ग' मा "अटोमोवाइलसहरु, वस तथा मिनिवसहरु" रहेकोमा स्पष्ट रूपमा मोटरसाइकललाई यस समूहमा राखेको देखिदैन। यो वर्गका उपकरणलाई समूह 'घ' ले नै स्पष्ट रूपमा समेटेको छ। समूह (घ) मा निर्माण तथा उत्खनन् लगायत अन्य कतै समावेश नभएका हास योग्य सम्पत्ति पर्ने देखिन्छ। कुन सम्पत्ति कुन वर्गभित्र पर्ने भनी स्पष्ट तवरले कानूनी व्यवस्था भएकोमा सोही अनुरूप कार्यान्वयन गरिनु पर्ने हुन्छ। प्रत्यर्थी ठूला करदाता कार्यालय काठमाण्डौले कार्यालयको कामसँग प्रत्यक्ष रूपमा सम्बन्धित मोटरसाइकललाई समूह "ग" अन्तर्गत भित्र पढेन भनी मोटरसाइकललाई (घ) समूहमा समावेश गरी हास कट्टीको हिसाव गरी कर निर्धारण भएको देखिन्छ। यसरी कानूनको स्पष्ट व्यवस्था भएको विषयमा करदाता कम्पनीमा प्रयोग भएको मोटरसाइकलको सम्पत्ति समूहिकरणका सम्बन्धमा ठूला करदाता कार्यालय काठमाण्डौको निर्णय र सोही निर्णयलाई सदर गर्ने गरी आन्तरीक राजस्व विभागका महानिर्देशकबाट भएको निर्णय कानूनसम्मत देखिँदा परिवर्तन गर्नुपरेन।

३१. तसर्थ: माथि उल्लिखित तथ्य, आधार एवं कारण समेतबाट करदाता हाईल्याण्ड डिष्ट्रिलरी प्रा.लि. (स्थायी लेखा न. ३०००४६९४८) को आ.ब. २०५९/६० को संशोधित कर निर्धारण गर्दा बोनस खर्च लेखी वितरण नगरेको रु.९,८२,६८१।- मुनाफा र लाभमा समावेश गर्ने गरी ठूला करदाता कार्यालयबाट मिति २०६४।०४।३० मा भएको निर्णय तथा सोही निर्णय सदर गर्ने गरी आन्तरिक राजस्व विभागबाट मिति २०६८।०६।०२ मा भएको निर्णय सोहदसम्म मिलेको नदेखिँदा केही उल्टी हुने ठहर्छ। अन्य शीर्षकको हकमा करदाताको पुनरावेदन जिकिर पुग्न सक्दैन। अरुमा तपसिल बमोजिम गर्नु।

तपसील खण्ड

१. माथि ठहर खण्डमा लेखिए बमोजिम करदाता हाईल्याण्ड डिष्टीलरी प्रा.लि. को आ.ब. २०५९/६० को संशोधित कर निर्धारण गर्दा बोनस खर्च लेखी वितरण नगरेको रु.९,८२,६८१।- कानून बमोजिम कल्याणकारी कोषमा जम्मा भइसकेकोमा त्यस्तो रकम मुनाफा र लाभमा समावेश गर्ने गरी ठूला करदाता कार्यालय र आन्तरिक राजस्व विभागबाट भएको निर्णय सोहदसम्म नमलेकोले केही उल्टी हुने ठहरी फैसला भएकोले सो रकम वापत लाग्ने कर हिसाब गरी उक्त कर रकम करदातालाई फिर्ता दिनु वा आगामी आ.ब. को कर निर्धारण गर्दा हिसाब मिलान गर्नु भनी ठूला करदाता कार्यालय, ललितपुरमा लेखी पठाईदिनु।
२. फैसलाको प्रतिलिपी सहितको जानकारी बिशेष सरकारी वकीलको कार्यालयलाई दिनु।
३. सरोकारवाला पक्ष प्रस्तुत फैसलाको नक्कल माग गर्न आए नियमानुसार लाग्ने दस्तुर लिई नक्कल दिनु।
४. प्रस्तुत फैसलाको विद्युतीय प्रति अपलोड गरी फैसलाको पीठमा जनाउनु।
५. यस मुद्दाको दायरीको लगत कट्टा गरी शुरु मिसिल सम्बन्धित कर कार्यालयमा पठाई रेकर्ड मिसिल नियमानुसार अभिलेख शाखामा बुझाईदिनु।

टेकप्रसाद ढुङ्गाना
(अध्यक्ष)

उक्त रायमा मेरो सहमती छ।

बासुदेव खनाल
(लेखा सदस्य)

फैसला तयारीमा सहयोग गर्नुहुने:-

इजलास अधिकृत: श्री भिष्म भट्टराई

इतिसम्बत २०७९ साल चैत्र २६ गते रोज १ शुभम.....

प्रमाणिकरण मिति:-

फैसला प्रमाणिकरण गर्ने:-

राजस्व न्यायाधिकरण काठमाण्डौको छाप